

PLAATSELIJK BELANG
'HELPT ELKANDER'
HAULE

'De kracht van Haule'

DORPSVISIE

HAULE

2013-2023

(2^e Conceptversie 29-01-2013)

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Inleiding	4
Woonomgeving	5
Wonen	6
Verkeer en bereikbaarheid	7
Werkgelegenheid en bedrijvigheid	8
Zorg en welzijn	9
Voorzieningen en diensten	10
Recreatie en toerisme	12
Jeugd	13
Onderwijs	14
Ouderen	15
Cultuur en historie	16
Sport en ontspanning	17
Gemeente	18
Plaatselijk Belang en buurtverenigingen	19
Duurzaamheid.....	20
Speerpunten.....	21

VOORWOORD

‘De kracht van Haule’. Dit is het motto van de Dorpsvisie Haule 2013-2023.

De laatste Dorpsvisie Haule dateert van 2003. Hoog tijd om deze na tien jaar te actualiseren en op deze wijze de contouren voor de toekomst te schetsen.

In 2010 verscheen de Structuurvisie 2010-2020-2030 “Ooststellingwerf de Grenzeloze Toekomst”, waarin de toekomst van onze gemeente wordt geschetst.

Het coalitieakkoord Gemeente Ooststellingwerf 2010-2014 geeft bovendien aan dat de dorpen meer betrokken zullen worden bij wat er in hun dorp gebeurt om zo de leefbaarheid te verbeteren. Zelfwerkzaamheid en eigen initiatieven van de inwoners worden daarbij als zeer belangrijk ervaren.

In de Structuurvisie heeft de gemeente een indeling gemaakt in viertal elkaar deels overlappende deelgebieden. Haule is daarbij ingedeeld in het deelgebied van “De kanaal- en wegdorpen tussen Haulerwijk en Oosterwolde”, samen met de dorpen Donkerbroek, Waskemeer en Haulerwijk.

Inmiddels vindt tussen deze vier dorpen het zogenaamde regio-overleg plaats, waarbij de besturen van de verenigingen van Plaatselijk Belang met elkaar en met de gemeente communiceren over de toekomst van dit gebied.

Vanuit dit overleg wordt binnenkort gestart met het maken van een ‘gebiedsagenda’. Als basis voor de gebiedsagenda dienen de verschillende dorpsvisies en dorpsagenda’s. De dorpsvisie gaat over de ontwikkelingsrichting. De vertaling van de dorpsvisie in concrete plannen geschiedt in de dorpsagenda.

Hoe meer overeenstemming tussen de dorpen, des te groter de kans dat de gemeente rekening zal houden met de wensen die vanuit de dorpen naar voren worden gebracht. Uiteraard binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn/worden vastgesteld.

Alle dorpen, dus ook Haule, zullen in de toekomst meer over de dorps- en gemeentegrenzen heen moeten kijken. Dat kan op allerlei gebieden, zoals onderwijs en opvang, sport, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van duurzaamheids-projecten. De noodzaak om met andere dorpen samen te werken sluit daarbij aan op de plannen van de gemeente om de dorpen meer bij het beleid van de gemeente te betrekken.

Allemaal argumenten voor het herschrijven van onze dorpsvisie.

‘De kracht van Haule’ is als motto gekozen voor de nieuwe dorpsvisie. Haule behoort tot de kleinere dorpen binnen de gemeente. Het voortbestaan van deze gemeenschap en het handhaven en verbeteren van de bestaande voorzieningen liggen de inwoners na aan het hart. Willen de inwoners dit voor de toekomst zeker stellen dan zal Haule als individueel dorp herkenbaar moeten blijven. Of dat lukt is in belangrijke mate afhankelijk van de inzet, de saamhorigheid en de betrokkenheid - kortom ‘de eigen kracht’ - van de inwoners van Haule.

Nadat was vastgesteld dat Haule toe was aan een nieuwe dorpsvisie ging het bestuur van Plaatselijk Belang aan het werk. Behalve de hiervoor genoemde verouderde dorpsvisie maakte het bestuur o.a. gebruik van de leefbaarheid-monitor 2010 van de gemeente en uiteraard van de binnen het dorp beschikbare kennis.

Onze nieuwe dorpsvisie, zou daardoor een voor alle partijen leesbaar, uitvoeringsgericht en beleids-beïnvloedend stuk moeten zijn.

Dit is het resultaat. Een visie van en voor het dorp. De Dorpsvisie 2013-2023 wil zowel voor de gemeente als voor het dorp een handvat zijn waarop partijen gedurende het komende decennium kunnen terugvallen bij het maken van beleid.

Wij wensen u veel leesplezier bij het lezen van onze nieuwe dorpsvisie.
Bestuur Plaatselijk Belang “Helpt Elkander” Haule.

INLEIDING

Met een duidelijke, door de bewoners gedragen Dorpsvisie kan het dorp Haule zich richten op de verdere ontwikkeling van het dorp. Een duidelijke richting (visie) en concrete punten (agenda) geven het bestuur van Plaatselijk Belang Haule de handvaten om in samenwerking met dorpsbewoners, Gemeente Ooststellingwerf en andere partijen de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.

Gemeentes en andere maatschappelijke partijen hebben vaak een eigen visie op basis waarvan zij hun ambities vorm willen geven. Partijen onderstrepen op hoofdlijnen daarbij vaak elkaars standpunten over zaken als leefbaarheid, de kwaliteit van voorzieningen en duurzaamheid. In de praktijk blijkt het echter vaak uitermate moeilijk om samen te komen tot concrete uitvoeringsplannen.

Hierdoor zijn er in het verleden soms frustraties ontstaan die door beide partijen als onwenselijk worden ervaren. Zowel de gemeente Ooststellingwerf als het dorp Haule erkennen dit probleem en zoeken naar oplossingen die recht doen aan de visie van beide partijen, het functioneren van het democratisch systeem en verschillen tussen de afzonderlijke organisaties (de verenigingen voor Plaatselijk Belang als vrijwilligersorganisaties en de gemeente Ooststellingwerf als professionele organisatie).

Binnen de gemeente Ooststellingwerf hebben twee dorpen - Waskemeer en Elsloo – meegedaan aan een pilot, waarin de gemeente het opstellen van een dorpsvisie begeleidt. Hiervoor is gebruik gemaakt van een format dat ook als basis dient voor de Dorpsvisie van Haule.

Het uiteindelijke resultaat moet zijn een 'gemeentelijke agenda' die van onder op tot stand gekomen is. De dorpsagenda's vormen de basis van de gebiedsagenda (clusters van dorpen binnen de gemeente). De gebiedsagenda's vormen de basis voor de gemeentelijke agenda.

In de dorpsvisie geeft Haule haar visie op de gewenste ontwikkelingsrichting voor het dorp op 15 verschillende thema's. Deze thema's kennen allen:

- Een omschrijving van de huidige situatie.
- Een omschrijving van de gewenste situatie, met ontwikkelingsvoorkeuren en discussiepunten voor de dorpsagenda.

WOONOMGEVING

Huidige situatie

Haule behoort volgens historici tot de oudste dorpen in de Gemeente Ooststellingwerf. De Stellingwerven (Oost en West) behoorden tot in de Middeleeuwen tot het grondgebied van Drenthe. Zo vanaf 1309 scheiden de Stellingwerfse dorpen zich af en vormden een min of meer onafhankelijk landje ("boerenrepubliek"). Even na 1500 sloten de Stellingwerven zich aan bij Friesland.

Haule is een landelijk gelegen dorp dat in het Noorden grenst aan het natuurgebied 'Het Blauwe Bos'. Daarnaast zijn er enkele kleinere natuurgebieden in de directe omgeving, zoals bijvoorbeeld 'De Haulerpolder'.

Het landschap bestaat hoofdzakelijk uit een combinatie van percelen grasland, percelen die gebruikt worden voor de akkerbouw en natuurgebieden, een zogenaamd coulissen-landschap.

Deze combinatie van cultuurgrond en natuurgebied wordt gezien als natuurlijke omgeving.

Bewoners van Haule zijn trots op hun dorp en beschouwen de natuurlijke omgeving als een rijk bezit waar je zorgvuldig mee moet omgaan.

De dorpsgrens loopt langs het riviertje de Boven-Kuinder of Boven-Tjonger, de grens met Drenthe (Rolpaal), tot aan de bebouwing van Haulerwijk, vervolgens om het natuurgebied Het Blauwe Bos richting Waskemeer en daarna terug naar de Boven-Kuinder.

Haule kent als beeldbepalende gebouwen een kerk, een dorpscafé en een gebouw waarin de basisschool en het dorpshuis gevestigd zijn.

Het dorp ligt centraal in het Noorden van het land, met de steden Groningen, Leeuwarden, Assen, Drachten en Heerenveen binnen dertig à vijfenveertig autominuten.

Binnen een straal van ongeveer vijf kilometer liggen de buurtdorpen Oosterwolde, Haulerwijk, Waskemeer en Donkerbroek, waar alle belangrijke basisvoorzieningen aanwezig zijn, zoals supermarkten, winkels, scholen, zorgvoorzieningen, enzovoort.

Alhoewel Haule een van oorsprong een Stellingwerfstalig dorp is, wordt er overwegend Nederlands gesproken, maar ook het Stellingwerfs en het Fries zijn er vertegenwoordigd.

Er is een actief verenigingsleven in het dorp met een bijbehorende flinke dosis zelfwerkzaamheid. Dit verenigingsleven vormt de basis voor de vele sociale contacten tussen de inwoners van Haule.

Gewenste situatie

Haule ziet zichzelf vooral als agrarisch woon-dorp, waarbinnen kleinschalige bedrijvigheid mogelijk moet zijn. Haule wil dat het landelijke en groene karakter van het dorp behouden blijft. Kernwaarden zijn rust, ruimte en natuur. Hierdoor ligt het niet voor de hand voor grootschalige bedrijven om zich in Haule te vestigen, maar er moet voldoende ruimte zijn voor de huidige bedrijven om zich binnen bepaalde (wettelijke)grenzen uit te breiden.

Om toegang te houden tot de voorzieningen en de werkgelegenheid en voor de bereikbaarheid van het dorp zijn goede verbindingen nodig met de omliggende dorpen en grote steden.

De kwaliteit en het beheer van de fysieke leefomgeving verdienen doorlopende zorg en aandacht. De inrichting en het onderhoud van de groenstructuur moet daar onderdeel van zijn. Het gaat er om een goed evenwicht tussen belangen te vinden met oog voor alle aspecten.

Het dorp erkent de waarde van een goed georganiseerd verenigingsleven voor jong en oud en de betekenis daarvan voor de sociale samenhang. De taak van het dorp zelf ligt daarbij vooral in faciliterende aspecten, zoals bijvoorbeeld het beheer van het dorpshuis.

WONEN

Huidige situatie

Haule is een relatief klein dorp met per 1 januari 2012 606 inwoners (waarvan 317 mannen en 289 vrouwen). Het aantal inwoners is de laatste jaren vrij stabiel. Uit gemeentelijke prognoses blijkt dat een daling van het aantal inwoners wordt verwacht naar 565 inwoners in 2025.

Tot enkele decennia terug stonden bijna alle woningen langs de Zwetteweg, de Dorpsstraat, de Tonckensweg en de Koumansburg. Later zijn daar de Claes Egbesweg en De Mandestraat bijgekomen en is het aantal inwoners in enkele decennia flink toegenomen tot het huidige aantal. Haule is in feite een weg-dorp (lintbebouwing), met twee kleine woonbuurten die later zijn toegevoegd.

Het woningaanbod bestaat voor het overgrote deel uit koopwoningen (ca. 220 stuks), terwijl het aanbod huurwoningen (5 stuks) relatief gering is. De verdeling van woningen binnen de dorpskern en woningen buiten de dorpskern is naar schatting ongeveer fifty/fifty. Haule is aantrekkelijk als woon-dorp, wat ook merkbaar is aan het toenemend aantal bewoners dat niet uit deze regio afkomstig is.

Het kleine aantal huurwoningen bestaat met name uit vier seniorenwoningen. Deze seniorenwoningen zijn eigendom van woningbouwvereniging Actium, die een eigen toewijzingsbeleid van de beschikbare woningen heeft, waar uiteraard ook woningzoekenden uit Haule onder vallen. De doorstroming in de huurwoningen is niet groot.

Voor startende jongeren, die op zoek zijn naar een eengezinswoning is het aanbod dus minimaal. Koopwoningen zijn voor hen vaak niet te betalen en huurwoningen zijn niet beschikbaar.

Gewenste situatie

Gezien de grootte van het dorp zal aan alle woonwensen van bewoners nooit kunnen worden voldaan. Dat neemt niet weg dat het dorp het van belang vindt dat er vooral voor jongeren (met name uit Haule zelf) mogelijkheden moeten zijn voor een woning in het dorp. Ook voor oudere inwoners die gezien hun leeftijd kleiner willen wonen moet, ongeacht of zij een koop- of huurwoning achter laten, een woning in het dorp beschikbaar zijn die past bij hun wensen. Het verbeteren van het inzicht in de behoefte (vraag) aan en de beschikbaarheid (aanbod) van woonruimte kan een positieve bijdrage leveren aan de oplossing van de woonproblematiek.

Het dorp juicht de ontwikkeling van nieuwbouwplannen van harte toe en vindt het vanzelfsprekend dat het te realiseren nieuwe woningaanbod maximaal aansluit op de behoefte van het dorp. Daartoe is het van belang op korte termijn het inzicht in de behoefte in kaart te brengen.

De inbreidingsmogelijkheden aan De Mandestraat (2 à 3 woningen) en tussen Dorpsstraat 58 en 64 (2 à 3 woningen, tegenover de school) en andere inbreidingsmogelijkheden dienen ook op langere termijn beschikbaar te blijven.

Voor het feit dat er in de gemeente Ooststellingwerf op korte termijn uitsluitend in Oosterwolde, Haulerwijk en wellicht in Appelscha huurwoningen zullen worden gebouwd bestaat in het dorp weinig begrip.

Naast nieuwbouw wil het dorp graag dat het beleid m.b.t. het wijzigen van het bestemmingsplan versoepeld wordt. Wellicht biedt dat mogelijkheden voor jongeren om zich in Haule te vestigen met een kleinschalig bedrijf.

VERKEER EN BEREIKBAARHEID

Huidige situatie

Haule is via de gebiedsontsluitingsweg, die loopt van Oosterwolde naar Haulerwijk en erftoegangswegen, die lopen van Donkerbroek naar Veenhuizen en van Oosterwolde via Haule naar Waskemeer, goed te bereiken.

De maximumsnelheid in de bebouwde kom van het dorp is 50 km/u en daarbuiten 60 (Rolpaal) en 80 km/u. De Mandestraat is een 30 km zone.

Haule is met het openbaar vervoer niet of nauwelijks te bereiken. De meest nabij zijnde haltes voor busvervoer bevinden zich bij de rotonde in Haule (lijn Oosterwolde-Groningen v.v.) en in Waskemeer, Haulerwijk, Donkerbroek en Oosterwolde. De gemeentelijke buurtbus komt niet in Haule.

Het beroep op de aangeboden vervoersmogelijkheden zal door de stijging van de gemiddelde leeftijd en het streven om oudere mensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen waarschijnlijk groter worden. Voor het woon-werk verkeer wordt het openbaar vervoer nauwelijks gebruikt.

Voor de gemeente Ooststellingwerf verzorgt Taxi Kort uit Oosterwolde het WMO-vervoer.

Een van de knelpunten is de Zwetteweg/Dorpsstraat die regelmatig wordt gebruikt als sluiptweg voor het (doorgaand)verkeer dat via Haule de kortste weg kiest als verbinding tussen Drachten/Donkerbroek en Veenhuizen/Assen. De T-kruisingen Haulerwiek-Dorpsstraat en Zwetteweg-Kruisweg worden als gevaarlijk ervaren. Verder doen zich bij de school aan de Dorpsstraat soms min of meer gevaarlijke situaties voor.

Door navigatieapparatuur is het gebruik van de wegen als sluiptweg alleen maar toegenomen en het verkeer geeft niet altijd voorrang waar dat gegeven moet worden, omdat o.a. niet duidelijk is aangegeven waar zich een zijweg bevindt.

Het ontbreken van belijning op de erftoegangswegen wordt als gevaarlijk ervaren. Daarnaast vraagt de aanwezigheid van het zware landbouwverkeer regelmatig om improvisatie van de weggebruikers, waardoor soms gevaarlijke situaties ontstaan.

Gewenste situatie

Gezien de ligging van Haule en het feit dat inwoners grotendeels afhankelijk zijn van voorzieningen in omliggende dorpen zijn goede verbindingen zeer belangrijk.

Goed onderhoud van wegen en bermen, waardoor wegen en kruispunten overzichtelijk blijven, wordt als belangrijk ervaren. Met name aan het gebruik van de Zwetteweg/Dorpsstraat als sluiptweg moet paal en perk worden gesteld. De manier waarop vraagt nader onderzoek. Dat geldt ook voor een aantal andere, als gevaarlijk beoordeelde, verkeerssituaties.

Mogelijke maatregelen zijn het beperken van de snelheid in de Dorpsstraat (30/60 km/u) met daarbij een adequate snelheidscontrole, het aanleggen van rotondes bij gevaarlijke kruisingen en alternatieve routes naar Assen aantrekkelijker maken.

De snelheidsbeperkingen mogen echter niet leiden tot gevaarlijke situaties doordat mogelijk meer inhaalmanoeuvres zullen plaatsvinden. Er dient dan ook een evaluatie van deze maatregel plaats te vinden

Opgemerkt dient te worden dat wegversmallingen en andere obstakels niet gewenst zijn in verband met het plaatselijke (zware) landbouwverkeer.

Al jaren wordt het beleid van de gemeente met betrekking tot de belijning door vele dorpsbewoners als onlogisch ervaren. De belijning is onderdeel van het nieuwe Gemeentelijke Verkeer en Vervoersplan (GVVP) dat waarschijnlijk in 2013 zal verschijnen.

Voor het dorp is dit GVVP, nadat het door de gemeenteraad is goedgekeurd, een gegeven. Toch wil het dorp vooraf en achteraf graag betrokken blijven bij de beslissingen rondom dit onderwerp.

Het is zeer gewenst dat de bestaande busverbindingen ten minste gehandhaafd blijven. Onderzocht moet worden of Haule kan worden opgenomen de route van gemeentelijke buurtbus.

WERKGELEGENHEID EN BEDRIJVIGHEID

Huidige situatie

De werkgelegenheid in het dorp zelf is relatief beperkt. In het dorp overheerst het besef dat bedrijvigheid een essentiële voorwaarde is voor leefbaarheid.

Haule is van oudsher een agrarische gemeenschap. Deze sector is de afgelopen decennia ingrijpend veranderd. Van de vele boerderijen zijn er nog maar enkele overgebleven. Ook de werkgelegenheid die bij deze sector hoorde is een heel stuk kleiner geworden. Haule heeft geen bedrijventerrein. Het blijkt lastig om de bestemmingen van de boerderijen te wijzigen, zodat er een andersoortig bedrijf in het pand gevestigd kan worden.

De grootste werkgevers binnen de dorpsgrenzen zijn groothandel voor horeca en detaillist Jansma, machinefabriek Mesken, agrarisch loonbedrijf Veldkamp en tuincentrum Groenrijk Hans Menken.

Een plaatselijke ondernemersvereniging of-platform voor belangenbehartiging en vertegenwoordiging (aanspreekpunt) ontbreekt.

In enkele voormalige boerderijen zijn een aantal kleinere bedrijven gevestigd, die beperkte werkgelegenheid bieden. Verder zijn er diverse kleinere particuliere initiatieven (zoals verkoop van producten langs de weg) die voor een aanvulling op het inkomen kunnen zorgen.

Buiten het dorp is men qua werkgelegenheid vooral aangewezen op grotere plaatsen in de regio of nog verder weg. Een aantal bewoners werkt zelfs in het westen van het land.

Gewenste situatie

De mogelijkheden om tot uitbreiding van de werkgelegenheid en bedrijvigheid binnen de dorpsgrenzen te komen lijken beperkt. Het creëren en in stand houden van werkgelegenheid is vooral een zaak van particuliere initiatieven, waar het dorp nauwelijks invloed op heeft.

Het dorp staat open voor allerlei kleinschalige initiatieven, die bijdragen aan werkgelegenheid en bedrijvigheid, maar wel moeten passen bij de aard en schaal van het dorp. Ook nieuwe en verdere uitbreiding van bestaande voorzieningen creëren werkgelegenheid. Hierbij is het van belang dat bedrijven zich ook kunnen vestigen in panden waarbij dat nu volgens de bestemming niet mogelijk is.

Mogelijke initiatieven van de overheid, zorginstellingen en anderen om te komen tot kleinschalige activiteiten die veel bedrijvigheid en werkgelegenheid met zich mee brengen zullen in beginsel positief worden beoordeeld.

Initiatieven voor het oprichten van een ondernemersvereniging of -platform zijn gewenst en zullen daar waar mogelijk en gewenst worden ondersteund.

ZORG EN WELZIJN

Huidige situatie

De inwoners van Haule zijn voor zorg bijna volledig aangewezen op voorzieningen buiten het dorp. Het overgrote deel van de dorpsbevolking ervaart dat niet als een gemis, maar ziet dat als de consequentie van het wonen in een klein dorp.

Dat geldt ook voor het ontbreken van een huisarts in het dorp, waardoor de meeste bewoners van Haule voor een bezoek aan de huisarts op Haulerwijk of Donkerbroek zijn aangewezen. Bij afwezigheid van de eigen huisarts moet men terugvallen op een vervanger of op het dokterswachtsysteem via de ziekenhuizen in Heerenveen en Drachten.

Voor zaken als thuiszorg, kraamhulp en fysiotherapie maken de bewoners gebruik van de in één van de grotere plaatsen in de regio (meestal Oosterwolde) aangeboden dienstverlening.

Slechts voor een heel beperkt aantal diensten kunnen bewoners gebruik maken van voorzieningen in het dorp zelf (bijvoorbeeld een pedicure).

Woon- en zorgcentrum Sinnehiem te Haulerwijk verzorgt een maaltijdservice en het dorp heeft de beschikking over een hartdefibrillator (AED), die wordt beheerd door een groep vrijwilligers.

Gewenste situatie

De bewoners van het dorp beschouwen de situatie met betrekking tot het aanbod van zorg en welzijn als een gevolg van het wonen in een klein dorp. Men hecht veel waarde aan het behoud van de huisartsen in de omliggende plaatsen, met name in verband met reisafstanden en voor eventuele spoedsituaties. De reisafstand naar de dichtstbijzijnde huisartsenpost (Drachten of Heerenveen) wordt als vrij ver ervaren. Daarbij komt dat ouderen zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen (zie ook hoofdstuk 'Ouderen' op pagina 15).

Gezien de grootte van ons dorp zal de huidige situatie in de toekomst niet ingrijpend veranderen. Vooruitzichten inzake het uitbreiden van het bestaande aanbod aan diensten en voorzieningen zijn minimaal, mede gezien de bezuinigingen in de kosten van de zorg en de daarmee samenhangende schaalvergroting.

Van belang is dat het zorgaanbod zoveel mogelijk lokaal (in het dorp zelf) wordt georganiseerd (wijkzorg), met het oog op het zo goed en zelfstandig mogelijk leven in de eigen vertrouwde omgeving.

Onderzocht zou kunnen worden of het dorpshuis een rol kan spelen in het aanbod van beperkte zorgvoorzieningen voor met name ouderen en of kleinschalige zorgvoorzieningen in het dorp haalbaar zijn.

VOORZIENINGEN EN DIENSTEN

Huidige situatie

De belangrijkste voorzieningen die het dorp op dit moment biedt zijn:

-Winkels

Het aantal (boerderij)winkels is zeer beperkt en voor de voorziening in de dagelijkse levensbehoeften moeten de bewoners naar een van de grotere dorpen in de regio. De alsmaar groeiende mogelijkheid om via webwinkels zaken aan te schaffen maakt de behoefte aan winkels minder groot, maar die mogelijkheid is niet voor iedereen toegankelijk.

Er rijdt twee keer per week een mobiele winkel door het dorp, één keer per week een vishandelaar en af en toe een groenteboer.

-School

Zie hoofdstuk 'Onderwijs'

-Dorpshuis 'De Mande'

Het dorpshuis neemt, zoals zo vaak bij kleine dorpsgemeenschappen, een prominente plaats in het dorp in. Het dorpshuis is het thuishonk van de meeste verenigingen en heeft de beschikking over multifunctionele zaalruimten.

Het pand is eigendom van en in beheer bij de Stichting Dorpshuis De Mande. Het bestuur van de stichting bestaat uit een aantal dorpsvertegenwoordigers. Het beheer wordt uitgevoerd door een groep vrijwilligers uit het dorp.

Het dorpshuis wordt door veel inwoners gezien als niet meer geheel voldoende aan de normen van deze tijd. Het bestuur heeft dit onderkend en is bezig met plannen voor een grondige renovatie, die deels al zijn uitgevoerd.

-Sportzaal

In het dorpshuis bevindt zich een sportzaal/zaalruimte met toneel. Deze is eigendom van het dorpshuis en wordt vooral door de naastliggende basisschool gebruikt, maar is ook beschikbaar voor verhuur. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt door o.a. de gymvereniging, de toneelvereniging, de feestcommissie en de rommelmarktcommissie.

In het dorpshuis zijn verder ondergebracht de kleedruimten en de sanitaire voorzieningen voor de gymvereniging en de korfbalvereniging.

-Kinderopvang

Opvangmogelijkheden worden (al dan niet met inschakeling van gastouderbureaus) door particulieren aangeboden.

-Postbezorging

De postbezorging loopt via kantoor Oosterwolde. Er staan brievenbussen bij de school. Behalve de traditionele postbezorging en bus-lediging door PostNL is het aanbod van andere postbezorgers de afgelopen jaren sterk uitgebreid.

-Ophaaldiensten huisvuil e.d.

Het ophalen van huisvuil is door gemeente Ooststellingwerf aan Omrin uitbesteed.

Het ophalen van oud papier wordt door de basisschool in het dorp georganiseerd en op meerdere plaatsen in het dorp bestaat de mogelijkheid voor het inleveren overtollige kleding.

-Zwembad Haulewelle

Haulewelle is het openluchtzwembad voor Haulerwijk, Haule, Waskemeer, Donkerbroek en de verre omgeving. Het bad heeft een grote speelweide, peuterbad, glijbaan, snackcorner, etc. Er wordt zwemles gegeven in de zomermaanden voor het zwemdiploma ABC. Vanuit Haule te bereiken via het fietspad door het Blauw Bos.

-Café De Turfsteker

Bruin café waar naast een hapje en een drankje onder andere ook kan worden gebiljart. Het café kent beperkte openingstijden.

Gewenste situatie

In de door de gemeente in 2010 gepubliceerde leefbaarheidsmonitor scoorde Haule met een 4,6 voor de kwaliteit van de overige voorzieningen en een 4.8 voor de hoeveelheid aan overige voorzieningen opvallend laag. Dat lijkt merkwaardig want op hoofdlijnen lijken bewoners tevreden en geldt dat men het beperkte aanbod ervaart als de consequentie van het wonen in een klein dorp.

Aan continuïteit van de basisschool en een goed functionerend dorps huis annex sportaccommodatie wordt veel waarde gehecht. Een vernieuwing van het dorps huis door een grondige renovatie is zeer gewenst en is inmiddels in gang gezet. Voor de binding met de clubs is een goede accommodatie erg belangrijk en het ontvangen van gasten wordt er aangenamer door.

Gelet op het toenemende belang van de bereikbaarheid via de digitale weg en het al maar toenemende dataverkeer (60% groei per jaar!), zowel voor particulieren als voor ondernemingen, is het gewenst dat het dorp zo snel mogelijk wordt aangesloten op het glasvezelnetwerk.

RECREATIE EN TOERISME

Huidige situatie

In het dorp zelf is de betekenis van recreatie en toerisme relatief beperkt.

Onder andere de natuurgebieden: het nabijgelegen Blauwe Bos, de Duurswouder Heide, de Bossen van Bakkeveen, de Heide van Allardsoog, het Fochteloërveen en het Nationaal Park 'Drents-Friese Wold' zijn vanuit Haule goed bereikbaar.

Dit geldt ook voor de natuurgebieden rond Norg en Veenhuizen met daarbij o.a. het Gevangenismuseum.

Op loop/fietsafstand bevindt zich in Haulerwijk, aan de rand van het Blauwe Bos openlucht zwembad 'Haulewelle'. Overdekte zwembaden bevinden zich in Norg en Oosterwolde.

In het nabijgelegen Appelscha, waar o.a. het bezoekerscentrum van het Drents-Friese Wold gevestigd is, zijn uitgebreide horecavoorzieningen beschikbaar.

Kortom een recreatief landschap met een rijke flora en fauna en met volop wandel- en fietsmogelijkheden.

Door de centrale ligging in het Noorden van het land, liggen vanuit Haule ook andere nationale parken en grote natuurgebieden binnen handbereik, zoals het Dwingelderveld, Drentse Aa, de Weerribben en de Alde Feanen. Dit geldt evenzeer voor de toeristische bezienswaardigheden in de steden in het Noorden van het land.

De activiteiten in het dorp zelf beperken zich tot een minicamping en enkele Bed & Breakfast accommodaties.

Voor bezoekers van het dorp staan er op een aantal plaatsen verwijsborden. Het dorp is aangesloten op het fietsknooppuntennetwerk en door het dorp loopt een langeafstandswandelroute het 'Domela (Nieuwenhuis) Pad' (Haren-Steenwijk v.v.).

Gewenste situatie

Behoeftes aan grootschalige activiteiten is er niet. Haule is geen Appelscha en wil dat ook niet worden. Wel wil het dorp graag een relatief dicht netwerk van kwalitatief goede fiets-, ruiter- en wandelpaden en bijbehorende voorzieningen die bezoekers leiden langs de bijzonder mooie natuurgebieden en enkele andere bezienswaardigheden.

Voorlopig lijkt het behoud van de kleinschaligheid een belangrijke wens.

Initiatieven zullen tegen het licht van die kleinschaligheid moeten worden beoordeeld. De doelgroep moet gezocht worden in de categorie rustzoekers en natuurliefhebbers. Daar waar mogelijk moet de infrastructuur voor deze groepen worden verbeterd door de aanleg van nieuwe en verbetering van de bestaande fiets-, ruiter- en wandelroutes met hun bijbehorende voorzieningen (o.a. informatieborden over bezienswaardigheden en routes).

JEUGD

Huidige situatie

Onder jeugd verstaan we de groep in de leeftijdsklasse van 12 tot 18 jaar. Jeugd vormt een frequent van samenstelling wisselende groep met snel wijzigende interesses. Het is moeilijk om voor die groep als dorp iets te betekenen en om in dit aanbod structuur aan te brengen. Het is zelfs nog maar de vraag of de jeugd überhaupt voor een dergelijk structureel aanbod interesse heeft, of dat zij zich vooral zelf bezig wil houden met zaken die hen interesseert.

Op dit moment zijn de mogelijkheden voor jeugd in het dorp relatief gering en beperken zich tot de mogelijkheid mee te doen aan de georganiseerde sportieve en culturele activiteiten in het dorp. Het dorps huis biedt beperkte mogelijkheden.

De Hauler Oudejaarsploeg (H.O.P.) is een vereniging die zich als oudejaarsvereniging o.a. bezig houdt met de organisatie van activiteiten rondom de jaarwisseling. De H.O.P., waarbij vooral jongeren betrokken zijn, onderneemt daarnaast activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp. Vooral voor de "oudere" jeugd is de H.O.P. een alternatief.

Gewenste situatie

De bereidheid in het dorp om iets voor de jeugd te doen is groot. Maar wat en door wie? De taak van het dorp lijkt vooral te liggen in een faciliterende rol die moet worden ingevuld met open oog en oor voor de wensen van de jeugd.

Doorlopende peiling van de wensen is daarvoor een noodzaak.

Wellicht is het mogelijk dat het Dorps huis en/of het dorpscafé in samenwerking met de Feestcommissie en de H.O.P. specifieke activiteiten voor deze categorie jeugd kan organiseren.

ONDERWIJS

Huidige situatie

De belangrijkste onderwijsvoorziening in Haule is de openbare basisschool 'De Trede'. De openbare basisschool is aangesloten bij de Stichting Comperio te Oldeberkoop, die de openbare basisscholen in West- en Ooststellingwerf aanstuurt.

De openbare basisschool biedt onderwijs aan kinderen in de leeftijdscategorie van 4-12 jaar. Samenvoeging van bepaalde groepen is noodzakelijk. De school verzorgt de wettelijk verplichte tussen-schoolse opvang (overblijven) gedurende 4 dagen per week.

Per 01-10-2012 heeft de school 47 leerlingen. Comperio heeft absoluut geen plannen om de school op te heffen zolang de ouders hun kinderen naar de school sturen en de school niet onder de opheffingsnorm van 23 leerlingen komt. De school biedt kwalitatief zeer goed onderwijs. Blijkens een inspectiebezoek van april 2012 behoort OBS 'De Trede' zeker tot de sterke scholen van Nederland.

Het pand waarin de school is gevestigd is eigendom van de gemeente. Het dorpshuis met sportaccommodaties en de school zijn in één gebouw gevestigd. Achter dit gebouw bevindt zich een sportveld, dat ook eigendom is van de gemeente. Vooral de school maakt gebruik van sportzaal van het dorpshuis.

De bestaande voorzieningen van een basisschool en de geboden opvangfaciliteiten worden door de bewoners van het dorp als essentieel en minimaal ervaren. De school draagt bovendien bij aan de sociale samenhang van het dorp en doet daardoor meer dan het geven van onderwijs.

Voor voortgezet onderwijs zijn leerlingen aangewezen op onderwijsaanbod in onder meer Oosterwolde en Waskemeer.

Gewenste situatie

Gezien de grootte van het dorp zijn opvang en onderwijsvoorzieningen voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar het hoogst haalbare. Daarbij is het streven dat die opvang gedurende langere tijd beschikbaar is, vooral voor jonge gezinnen en jonge geïnteresseerde woningzoekers essentieel.

OUDEREN

Huidige situatie

In het dorp is een viertal huurwoningen beschikbaar dat geschikt is voor oudere inwoners. De woningen zijn eigendom van woningbouwvereniging Actium en zijn beschikbaar voor doorstromers in het dorp, ongeacht of zij een koop- of huurwoning achterlaten.

Een veel gehoord standpunt is dat ouderen zo lang mogelijk in het dorp willen blijven wonen. Er is een maaltijdservice in het dorp die wordt georganiseerd door Woon- en zorgcentrum Sinnehiem te Haulerwijk, waarvan door een groep overwegend oudere inwoners gebruik wordt gemaakt. Het is een particulier initiatief waar iedereen gebruik van kan maken.

De ouderen van Haule nemen net als alle dorpsgenoten op verschillende wijze actief deel aan het dorpsleven. Er worden vanuit verschillende verenigingen activiteiten georganiseerd. De deelname aan die activiteiten is opvallend groot.

Het dorp heeft bijvoorbeeld een koersbalclub, ouderengymclub en een Jeu de Boules-club.

Gewenste situatie

Voor mensen die in het dorp wonen en aangeven dat zij ondanks hun leeftijd niet meer willen verhuizen moet in het dorp voldoende woonruimte en faciliteiten beschikbaar zijn.

Zie ook het hoofdstuk 'Zorg en Welzijn' op pagina 9.

CULTUUR EN HISTORIE

Huidige situatie

Het aantal historische panden met architectonische waarde is beperkt. Er staan geen panden op de Rijks monumentenlijst. Haule beschikt over een kleine karakteristieke kerk (bouwjaar 1854), die als kerk in gebruik is bij de Protestantse Gemeente (in wording) te Donkerbroek-Haule. De kerk staat op de Gemeentelijke monumentenlijst. Hetgeen onder meer inhoudt dat het gebouw in stand gehouden moet worden.

Rondom de kerk is een kerkhof aanwezig met een aantal bijzondere grafmonumenten. Verder zijn er een aantal kleinere locaties die van culturele waarde zijn voor het dorp.

Het dorp heeft een toneelvereniging, die regelmatig uitvoeringen verzorgt. Voor overige culturele voorzieningen is men aangewezen op de omliggende plaatsen.

De Historische Vereniging Haulerwijk & Omstreken houdt zich o.a. bezig met het verzamelen van informatie en beeldmateriaal over onder meer het dorp Haule en spant zich in om die informatie voor het nageslacht te bewaren. Zij organiseert regelmatig bijeenkomsten waarin teruggekeken wordt op historische gebeurtenissen en nieuwe feiten worden vastgelegd. De vereniging levert daarmee een bijdrage aan de geschiedschrijving over ons dorp.

Gewenste situatie

Kerk en kerkhof horen bij het dorp en verdienen doorlopende aandacht om de kwaliteit van deze monumenten te handhaven.

Verder wil het dorp graag dat de kleinere locaties met culturele waarde ook goed beheerd blijven. Onderzocht zou kunnen worden of andere panden van historische betekenis en monumentale waarde eventueel op de Gemeentelijke monumentenlijst geplaatst dienen te worden.

Het actieve verenigingsleven dient in stand te worden gehouden en goed gefaciliteerd te blijven.

SPORT EN ONTSPANNING

Huidige situatie

Haule heeft een uitgebreid aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden.

Haule kent gelukkig nog actieve sportverenigingen, zoals de korfbalvereniging VZK en de gymnastiekvereniging. Daarnaast hebben wij ook nog verscheidene ontspanningsverenigingen, zoals een kaartclub, een toneelvereniging, een vrouwenvereniging, een ijsclub en een biljartclub.

Door het ontbreken van een grote sporthal is het aanbod aan zaalsporten minimaal. Hiervoor moet worden uitgeweken naar Haulerwijk. De gebruiksmogelijkheden van de gymzaal zijn beperkt. De ijsclub heeft de beschikking over een eigen ijsbaan.

Door Plaatselijk Belang en de Feestcommissie wordt tenslotte nog eens in de vijf jaar een dorpsfeest georganiseerd.

Voor wat betreft de veldsporten heeft de korfbalvereniging de beschikking over een sportveld (eigendom van de Gemeente) met verlichting achter het dorpshuis en kleedkamers met sanitaire voorzieningen in het dorpshuis.

De korfbalvereniging heeft enkele senioren- en jeugdteams die op zaterdag en zondag in competitieverband hun wedstrijden spelen.

De gymzaal, die eigendom is van het dorpshuis, wordt vooral door de school en de gymvereniging gebruikt, maar is in principe in de avonden ook voor derden te huur. Zie ook hoofdstuk "Voorzieningen en diensten".

Gewenste situatie

Net als in veel andere dorpen voelt Haule de teruglopende animo om actief lid van een georganiseerde sportvereniging te zijn. Gepast inspelen op deze ontwikkelingen zal het devies van de komende jaren zijn.

De beschikbare accommodaties voor buitensporten worden als onvoldoende tot redelijk ervaren. Dat geldt ook voor de kwaliteit van de in het dorpshuis beschikbare ruimtes voor overige ontspannende activiteiten.

Zoals al eerder aangegeven wordt aan continuïteit van een goed functionerend dorpshuis annex sportaccommodatie veel waarde gehecht. Een vernieuwing van het dorpshuis door een grondige renovatie is zeer gewenst en is al gedeeltelijk in gang gezet.

GEMEENTE

Huidige situatie

In het in 2010 geschreven coalitie akkoord geeft het gemeentebestuur aan dat zij staat voor de leefbaarheid van kleine kernen. De gemeente probeert aan deze toezegging ook invulling te geven. De effecten zijn in de dorpen merkbaar. De instelling van een dorpencoördinator heeft bijgedragen aan meer begrip voor elkaars wensen en mogelijkheden. Een goed leesbare gemeentebladzijde in de Nieuwe Oost Stellingwerver en een overzichtelijke website van de gemeente zijn andere tot de verbeelding sprekende voorbeelden.

Verenigingen van dorpsbelangen zullen in deze ontwikkeling meer betrokken worden bij de invulling van het beleid en de consequentie daarvan voor hun dorp. Meer dan in het verleden zullen zij als luisterend oor voor de gemeente gaan functioneren als het gaat om zaken die in het dorp leven.

Gewenste situatie

Steeds meer zullen overheden de komende jaren verantwoordelijkheden afstoten naar de dorpen. Vroeg of laat krijgt ieder dorp met dit proces te maken. Dorpen die er in slagen om adequaat met de ontwikkelingen om te gaan, leveren een maximale bijdrage aan het leefklimaat van het eigen dorp. Het is aan de gemeente om de dorpen in dit proces goed te begeleiden.

De behoefte aan informatie is voor iedereen zeer persoonlijk. Dat geldt niet alleen om de hoeveelheid, maar ook om het soort informatie. Veel inwoners hebben maar beperkte behoefte aan informatie en voor hen is een globaal overzicht (de koppen van de krant) genoeg. Voor echt geïnteresseerden moet zoveel mogelijk informatie beschikbaar zijn. (het hele artikel in de krant). Er ligt wat dat betreft ook een taak voor de vereniging Plaatselijk Belang die met kennis van de lokale situatie het beschikbare materiaal moet vertalen naar voor het dorp relevante informatie.

De contacten tussen de gemeenten en de dorpen moeten daarvoor goed en goed gestructureerd zijn. Inspraak bij nieuwe projecten is vanzelfsprekend, maar ook informatie over de uitvoeringsagenda's en tijdlijnen moet beschikbaar zijn. Daarbij dient er voor te worden gewaakt dat Plaatselijk Belang geen vierde bestuurslaag wordt.

PLAATSELIJK BELANG EN BUURTVERENIGINGEN

Huidige situatie

Haule heeft een vereniging Plaatselijk Belang en een twaalfstal buurtverenigingen, -commissies. De vereniging Plaatselijk Belang 'Helpt Elkander' Haule is een vereniging met statuten, een bestuur en leden en zet zich in voor verbetering van het leefklimaat in het dorp. Voor de gemeente zijn de plaatselijk belang verenigingen aanspreekpunt voor zaken die zich in het dorp afspelen en die positie zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.

Het overgrote deel (ca. 80%) van de bewoners van Haule is bij de vereniging aangesloten. In de afgelopen jaren heeft Plaatselijk Belang Haule een aantal goederen aangeschaft/in eigendom verkregen, zoals een mobiele geluidsinstallatie, een AED-apparaat en een zitbankje. In de door de gemeente in 2010 gepubliceerde leefbaarheidsmonitor scoort Plaatselijk Belang met een 7,1 voor haar naamsbekendheid en met een 6,4 voor vertegenwoordiging door Plaatselijk Belang redelijk hoog.

Het verstrekken van informatie aan de bewoners door de uitgifte van het maandblad De Dorpskrant voorziet in een behoefte.

De buurtverenigingen hebben ieder hun eigen structuur; van echte verenigingen tot groepjes mensen die af en toe iets leuks organiseren.

Plaatselijk Belang is eigenaar van de website www.haule.nl

Gewenste situatie

De vereniging Plaatselijk Belang 'Helpt Elkander' zet zich in voor het in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid van het dorp. De invulling hiervan moet onder andere plaatsvinden door middel van gestructureerde contacten met Burgemeester en Wethouders en gemeenteambtenaren en het informeren van dorpsbewoners over plannen en gerealiseerde resultaten.

DUURZAAMHEID

Huidige situatie

Duurzame ontwikkeling is *ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen*, aldus de definitie van de VN-commissie Brundtland uit 1987.

Duurzaamheid gaat over de schaarste van de hulpbronnen waarmee welvaart wordt voortgebracht, zowel nu als in de toekomst. De oppervlakte van de aarde is eindig; grondstoffen kunnen op raken; en de opnamecapaciteit van de atmosfeer en onze natuurlijke omgeving kent haar grenzen.

De termen duurzaamheid en duurzaam gebruik komen van oorsprong uit de bosbouw. Later zijn ze ook in de visserijbiologie gebruikt. In beide gevallen was de betekenis verwant met begrippen uit de ecologie. Het ging er om de natuur zodanig te beheren dat de natuurlijke structuren en processen niet principieel werden aangetast. Concreet: aan visgronden en bossen mocht niet méér vis of hout worden onttrokken dan er door natuurlijke aanwas vanzelf weer bij zou komen. Het respecteren van deze 'gebruiksruimte' betekent dat ook toekomstige generaties er gebruik van kunnen blijven maken.

Bij duurzame ontwikkeling is dus sprake van een ideaal evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen. Alle ontwikkelingen die op technologisch, economisch, ecologisch, politiek of sociaal vlak bijdragen aan een gezonde aarde met welvarende bewoners en goed functionerende ecosystemen zijn duurzaam.

Het thema 'Duurzaamheid' is zeer veel omvattend.

Wij beperken ons voorlopig tot de duurzame energieopwekking.

Tot nu toe hebben een aantal individuele inwoners/bedrijven van Haule een duurzame voorziening voor energieopwekking aangeschaft. Het gaat daarbij om windenergie, zonne-energie, bio-energie en geothermische energie.

Ook hebben inwoners zich aangesloten bij groepen voor het gezamenlijk inkopen van 'groene' energie (o.a. Vereniging Eigen Huis en de Consumentenbond).

Gewenste situatie

Wellicht kunnen initiatieven worden ontwikkeld of gesteund voor een gezamenlijke duurzame energieopwekking, zoals zonne-energie en bio-energie.

Mogelijk kan worden aangesloten bij regionale initiatieven voor bijvoorbeeld het oprichten van een energiecoöperatie.

Opgemerkt zij dat een windmolenpark in deze regio zeker geen gewenste ontwikkeling is.

SPEERPUNTEN

Met het oog op het handhaven en het verbeteren van de leefbaarheid van het dorp willen wij ons in de komen jaren in het bijzonder richten op een beperkt aantal thema's. Dit zijn een aantal thema's die wij voorlopig als de meest belangrijke beschouwen en waar wij als dorp de meeste energie in willen steken.

In volgorde van belangrijkheid noemen wij:

1. Voorzieningen en diensten, met name het dorpshuis met de sportaccommodaties en de basisschool (onderwijs), als samenbindende factoren voor het dorp.
2. Werkgelegenheid en bedrijvigheid, in het besef dat bedrijvigheid een essentiële voorwaarde is voor leefbaarheid.
3. Sport en ontspanning (verenigingsleven), als basis voor de saamhorigheid en de vele sociale contacten tussen de inwoners van Haule.
4. Verkeer en bereikbaarheid (mobiliteit), met name in verband met de afhankelijkheid van voorzieningen in omliggende dorpen en steden.
5. Woonomgeving en wonen; een aantrekkelijke woonomgeving en een divers woningbestand zijn van belang voor de levensvatbaarheid van de dorpsgemeenschap.